

DE NATUUR IN

Najaarsexcursie naar de Belgische vennen

Excursie naar het vennengebied bij Zonhoven op zondag 12 oktober 1969. Vertrek om 9.30 uur vanaf het station te Maastricht, om 9.45 uur vanaf het Natuurhistorisch Museum. Aankomst in Zonhoven bij de kerk om 10.30 uur.

Hier is het trefpunt met de deelnemers die met eigen vervoer arriveren. (Zonhoven ligt 7 km. ten noorden van Hasselt aan de weg naar Eindhoven).

Na de ochtendwandeling om ongeveer 12.30 uur middagpauze tot 13.30 uur waarin het meegebrachte lunchpakket kan gegeten worden; vervolgens een middagwandeling tot ongeveer 17.00 uur.

Op de ochtendwandeling wordt de Bolderberg en de terreinen tussen de viskweekvijvers van Terlamen bezocht.

Het terrein bij de Bolderberg is een droge heide die afdaalt en over gaat in een vochtig gebied waarin de vijvers liggen. Tussen deze vijvers zijn terreinen die weinig worden bezocht en zowel hoogveen- als laagveenvegetaties hebben. Hier kan men een rijke najaarsflora aantreffen die een boeiende kleurafwisseling vertoont.

Men kan er de blauwe klokjesgentiaan, de beide soorten zonnedauw, moeraswolfsklauw en beenbreek vinden, om maar enkele van de meest algemeen voorkomende soorten te noemen, die aan het complex in de herfst zijn fleurig aanzien geven. De botanici zullen echter hier hun hart kunnen ophalen aan diverse zeldzame soorten.

Het hogere terrein is zandgrond en heeft een grote rijkdom aan paddestoelen.

Na de middagpauze wordt een bezoek gebracht aan het vogelreservaat „De Wielewaal” en een aantal kleinere reservaten. In het eerste heeft men een goede kans op trekkende watervogels terwijl in de kleinere terreintjes de in Zuid-Limburg vrijwel ontbrekende hoogveen-flora goed ontwikkeld is.

In verband met de terreingesteldheid is waterdicht schoeisel ten zeerste gewenst.

Opgave tot deelname aan het Natuurhistorisch Museum te Maastricht (tel. 04400-1 41 74) tot vrijdag 10 oktober.

Programma van het I.V.N. Zuid Limburg

Zaterdag 4 oktober: Wandeling omgeving St. Elisabeth o.l.v. I.V.N.-Roermond. Vertrek bij Elisabeth-Molen (Café Scheres), Haelen, om 14.00 uur.

Zondag 5 oktober: Dagwandeling Houthem-Valkenburg o.l.v. I.V.N.-Meerssen. Vertrek station Houthem om 11.00 uur; terug 17.00 uur.

Zondag 5 oktober: Dagwandeling door de Voerstreek o.l.v. I.V.N.-Elsloo. Vertrek grensovergang De Planck om 10.30 uur.

Zondag 5 oktober: Middagwandeling door het Ransdalerveld o.l.v. I.V.N.-Ubachsberg. Vertrek station Klimmen/Ransdaal om 14.30 u.

Zondag 5 oktober: Wandeling door de Wylrébossen o.l.v. I.V.N.-Wylré. Vertrek L.T.M.-bushalte Brands Brouwerij om 14.30 uur.

Zondag 12 oktober: Preusbos via Lehmkuhl en Eisdelerbos o.l.v. I.V.N.-Vijlen/Vaals. Vertrek Hotel Bellevue te Vaals om 14.30 uur.

Zondag 12 oktober: Dagwandeling naar het Paulinenwäldchen o.l.v. I.V.N. Kerkrade. Vertrek grenskantoor Pannesheide/Bleyerheide, gemeente Kerkrade om 11.00 uur. Pas en lunchpakket meenemen.

Zondag 12 oktober: Wandeling door de Hoegne-vallei of de Ninglinspo o.l.v. I.V.N.-Valkenburg. Ieder moet zorgen voor eigen vervoer. Vertrek VVV-kantoor Valkenburg om 13.00 uur.

Zondag 19 oktober: Busexcursie door het Amblevedal Blg. o.l.v. I.V.N.-Meerssen. Vertrek Stationsplein Meerssen om 8.00 uur. Opgave en inlichtingen bij dhr. J. H. Savelberg, Veeweg 20, tel. 04403-2983.

Zondag 19 oktober: Najaarswandeling door Natuurreservaat o.l.v. I.V.N.-Heerlen. Benzenraderbos en de Putberg. Vertrek kapel Benzenrade om 14.30 uur.

Zondag 19 oktober: Langs beboste hellingen van de Waneberg en Hondskerk o.l.v. I.V.N.-Sittard/Geleen. Vertrek L.T.M.-halte Café Wintraak om 14.30 uur.

Zondag 26 oktober: Drielandenwandeling via Vijlenerbos-Terstraten en Gemmenich o.l.v. I.V.N.-Bocholtz. Vertrek kerk Vijlen om 11.00 uur, einde grenspost Vaals.

Zondag 26 oktober: Wandeling omgeving Munningsbosch o.l.v. I.V.N.-Roermond. Vertrek bij kruispunt 't Reutje, St. Odilienberg, om 14.00 uur.

Zondag 26 oktober: Wandeling in de omgeving van Schaesberg o.l.v. I.V.N.-Schaesberg. Vertrek van station Schaesberg om 14.30 uur.

Zondag 26 oktober: Ardennentocht van Baraque Michel langs het riviertje La Statte. Op-gave en inlichtingen bij dhr D. H. v. d. Werf, Maastrichterlaan te Vaals, tel. 04454-1492.

Zondag 2 november: Rondom Heerlen, Palemig-Brunssummerheide o.l.v. I.V.N.-Heerlen. Vertrek vijver Meezenbroek/Kasteellaan om 14.30 uur. Te bereiken met LTM-lijn 18 en IAO-bus vanaf station Heerlen.

Zondag 9 november: Wandeling door het Aachenerwald o.l.v. I.V.N.-Meerssen. Vertrek Stationsplein Meerssen om 9.00 uur. Op-gave en inlichtingen bij dhr. J. H. Savelberg, Vee-weg 20 te Meerssen.

NIEUWE LEDEN

G. Voordouw, Hamburgerstraat 34 bis, Utrecht. *

C. H. M. M. de Bruyn, Prof. Bromstraat 114, Nijmegen. *

J. Claessens, Rechtstraat 44, Meerssen.

A. Stevenhagen, Kluis 45, Geleen.

R. E. Kort, Chrysanthenstraat 30, Eindhoven.

L. Jongen, Burg. Quadvlieglaan 31, Schaesberg.

Ir. L. J. P. M. Raedts, Observantenweg 72, Maastricht.

P. C. van Wijk, Gasthuisstraat 33, Zaltbommel.

H. Munsters. L. Akker 25, Berg & Terblijt.

W. v. d. Coelen, Somyasingel 215, Meerssen.

J. Burema, Kookstraat 25, Meerssen.

J. R. Neetesom, Churchillpark 16, Sterksel (N.-Br.) *

J. J. Smeets, Lambert v. Middelhovenweg 18, Maastricht.

E. Mestrum, Hubertuslaan 46, Pey-Echt.

F. Saes, Kerkstraat 79, Weert.

G. Worms, Schatsberg 30, Oirsbeek (L.).

J. H. Herpers, Hamerstraat 113, Heerlen.

A. J. Jacobs, Helbeek 48, Venlo.

*) Jeugdleden.

ENTOMOLOGISCHE EXCURSIE NAAR HET LEUDAL

Zaterdag 21 juni 1969

Het Leudal omvat een ca 800 ha groot bos- en heidegebied dat zich uitstrekt over de gemeenten Heythuisen, Roggel, Neer en Haelen. 244 Hectaren zijn thans staatseigendom en worden door Staatsbosbeheer verzorgd.

De excursie was dit jaar oecologisch georiënteerd, met de bedoeling de insecten in hun natuurlijk milieu te onderzoeken; het microklimaat speelt een belangrijke rol in de lokale verspreiding van de diverse insectensoorten. Ook werd steeds weer gewezen op de nauwe relatie tussen de insecten en de flora en fauna van de naaste omgeving.

Achtereenvolgens werden Vinkenbos, Staatsbosbeheer perceel 10 en 11 en de Nunhemmerheide bezocht; hier groeit voornamelijk naaldhout met hier en daar berk en eik.

Op laatstgenoemde boomsoort kon men de Ananasgal of eikenroos, veroorzaakt door de galwesp *Andricus gemmae* L. en de Aardappelgal, veroorzaakt door de galwesp *Biorrhiza pallida* diverse keren signaleren. Ook werd het gezelschap enige malen attent gemaakt op *Attelabus nitens*, de eikebladroller.

Van de mieren nesten werden speciaal bekeken: die van *Leptothorax nylanderi*, een zeldzame stronkmier, waarvan het nest steeds gelegen is onder schors; komt alleen in beschaduwde bossen voor. Dit nest, dat al 35 jaar in studie is, heeft zich nooit verder uitgebreid.

Enkele toehoorders bij een explicatie van de excursieleider.
Foto: V. Sniekers.